

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 26 sierpnia 2011 r.

**Pan
Adam Grabowski
Dyrektor Powiatowej Wielofunkcyjnej
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
w Godziesięcinie**

LWR-4101-08-02/2011
P/11/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Powiatową Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą w Godziesięcinie, zwaną dalej „Placówką”, w zakresie jej funkcjonowania w latach 2008-2011 (I półrocze) oraz współdziałania z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 lipca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli - na podstawie art. 60 ust. 1 *ustawy o NIK* - przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia skontrolowaną działalność ze względu na stwierdzone nieprawidłowości dotyczące m.in.: niezapewnienia wychowankom całodobowej opieki oraz właściwej opieki specjalistycznej, niedostosowania liczby wychowanków do limitu miejsc w Placówce, przekraczania długości pobytu wychowanków w placówce interwencyjnej, nieterminowego sporządzania i aktualizowania indywidualnych planów pracy z dzieckiem, zjawisk patologicznych w procesie wychowawczym, nieprzestrzegania procedur postępowania w przypadku ucieczek wychowanków, niewłaściwego wyliczenia kosztów utrzymania 1 wychowanka i nie podejmowania działań na rzecz umorzenia zaległości z tytułu opłat za pobyt dzieci, braku aktualizacji rodzinnych wywiadów środowiskowych.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Przyjęta ocena wynika z uwag i ocen cząstkowych przedstawionych poniżej.

1. Organizacja i zasady funkcjonowania Placówki obejmującej jednostkę socjalizacyjną z limitem 30 miejsc i jednostkę interwencyjną z limitem 10 miejsc zostały określone w statucie i regulaminie organizacyjnym Placówki. Regulamin ten zawierał odstępstwa w stosunku do uregulowań zawartych w *rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych*², zwanego dalej *rozporządzeniem*. W szczególności, poza wskazaniem praw dziecka podanych w art. 70 ust 3 *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej*³ nie określał sposobu realizacji tych praw, do czego zobowiązuje § 14 ust. 2 *rozporządzenia*. Również zapisy o opiece nad dziećmi w porze nocnej sprawowanej przez co najmniej jednego wychowawcę nie odpowiadały zasadom określonym w § 25 ust. 6 *rozporządzenia*, w myśl których w placówce w której przebywa powyżej 14 dzieci opiekę sprawuje co najmniej 2 pracowników, w tym 1 wychowawca. Ponadto ustalony w regulaminie skład stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka pomijał udział przedstawiciela ośrodka adopcyjno-opiekuńczego, co jest niezgodne z zapisami § 10 ust. 4 pkt 4 *rozporządzenia*.

NIK zwraca uwagę na niedostosowanie liczby wychowanków do liczby miejsc w Placówce. Przy regulaminowej liczbie łącznie 40 miejsc w Placówce (10 w interwencyjnej i 30 w socjalizacyjnej) na koniec 2008 r. i 2009 r. liczba wychowanków wynosiła odpowiednio 33 i 36, ale na koniec 2010 r. - 48 (placówka interwencyjna – 16, socjalizacyjna – 32), a na koniec I półrocza 2011 r. – 47 (placówka interwencyjna – 13, socjalizacyjna – 34) i przekraczała dopuszczalne limity.

Liczba pracowników zatrudnionych w Placówce zwiększyła się z 29,5 etatów w 2008 r. (w tym 11,5 wychowawców) do 34,5 etatów w 2010 r. (w tym 13,5 wychowawców). W latach 2008-2009 (I półrocze) trzech pracowników, tj. jeden wychowawca oraz dwóch opiekunów nocnych nie posiadało kwalifikacji określonych w § 38 *rozporządzenia*, przy czym od II półrocza 2009 r. w wyniku realizacji zaleceń kontroli zewnętrznych zapewniono zatrudnienie pracowników dysponujących wymaganymi kwalifikacjami. Jednocześnie NIK podziela stanowisko Pana Dyrektora, że zatrudnienie na ½ etatu psychologa i pracownika socjalnego oraz pedagoga (dotyczy placówki socjalizacyjnej) nie zapewniało pełnej realizacji zadań powierzonych tym pracownikom, w szczególności w zakresie prowadzenia zajęć rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego. Również doraźne

² Dz. U. Nr 201, poz. 1455

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.

korzystanie z pomocy specjalistów zewnętrznych – głównie z uwagi na brak środków w funduszu płać – nie gwarantowało zapewnienia właściwej pomocy specjalistycznej i sprawowania opieki nad wychowankami zaniedbanymi emocjonalnie oraz z deficytami rozwojowymi. Pod opieką 1 wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka przebywało od 3 do 6 dzieci, co spełniało wymogi § 8 ust.3 *rozporządzenia*. W Placówce stwierdzono przypadki nie zapewnienia całodobowej opieki wychowankom, do czego zobowiązuje § 7 ust. 1 *rozporządzenia*. Przeprowadzona analiza sposobu zapewnienia opieki dzieciom w październiku 2010 r. wykazała brak opieki wychowawców nad dziećmi w placówce interwencyjnej w godzinach nocnych – 8 nocy oraz w placówce socjalizacyjnej – 1 noc. Występowały także kilkugodzinne luki w opiece nad dziećmi sprawowanej przez wychowawców w czasie dnia, w tym w placówce interwencyjnej - 5 przypadków i w placówce socjalizacyjnej-24 przypadki. Ponadto dwukrotnie w badanym miesiącu opiekę nocną nad 15 dziećmi sprawował tylko jeden wychowawca, podczas gdy zgodnie z § 25 ust. 6 *rozporządzenia* w placówce, w której przebywa powyżej 14 dzieci w godzinach nocnych opiekę sprawuje co najmniej 2 pracowników, w tym 1 wychowawca. NIK zwraca uwagę, że ze względu na istniejące w Placówce warunki lokalowe (placówka interwencyjna i socjalizacyjna mieszczą się w różnych częściach budynku) stosownie do ww. uregulowań liczba wychowców sprawujących opiekę w placówce winna gwarantować bezpieczeństwo każdego dziecka.

2. W ocenie NIK przekazywane Placówce przez Powiat Wołowski środki finansowe wystarczały na bieżące utrzymanie wychowanków, przy czym nie zapewniały możliwości zwiększenia zatrudnienia o niezbędne etaty specjalistyczne, jak też przeprowadzenia remontu budynku. W latach 2008-2010 Placówka planowała wydatki w łącznej kwocie 5.328,1 tys. zł, natomiast wykonała je w kwocie 5.150,2 tys. zł (tj. 96,7% planu). Największą część wydatków (ok. 80%) stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz wydatki związane z zakupem oleju opałowego do ogrzewania budynku i przygotowaniem posiłków.

Kontrola wykazała nieprawidłowości w wyliczaniu średniego kosztu utrzymania 1 dziecka w Placówce w latach 2008-2010 przekazywanego do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Wołowie. W wyniku niezgodnego z metodyką podaną w art. 6 pkt 15 *ustawy o pomocy społecznej* wyliczenia, głównie z uwagi na dzielenie kosztów przez liczbę miejsc regulaminowych, a nie przez liczbę miejsc ustalonych jako suma rzeczywistej liczby wychowanków w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, średni koszt utrzymania 1 dziecka został zaniżony w latach 2008-2010⁴ o ponad 100%. Powyższe świadczy o niedostatecznym

⁴ wyniósł 3.200,86 zł, a powinien wynosić 7.174,10 zł

nadzorze Dyrektora nad pracą Głównego Księgowego. Ponadto niewłaściwe wyliczenie średniego kosztu utrzymania 1 dziecka w Placówce w latach 2008-2010 - stanowiące podstawę do ustalania opłat za pobyt dzieci w Placówce, w szczególności wnoszonych przez inne powiaty z terenu, których dzieci zostały umieszczone w Placówce - doprowadziło do uszczuplenia dochodów powiatu wołowskiego z tytułu wpływów z opłat za pobyt dzieci w wysokości co najmniej 243 tys. zł.

NIK negatywnie ocenia brak działań ze strony Placówki zmierzających do zdjęcia z ewidencji księgowej zaległości z tytułu niezapłaconych należności za pobyt wychowanków w Placówce w latach 1997-2006 w wysokości 50.348,96 zł. Należności te zaksięgowane na koncie 221 i wykazywane w sprawozdawczości budżetowej w większości uległy już przedawnieniu i powinny być niezwłocznie odpisane.

3. W zakresie trybu kierowania i przyjmowania dzieci do Placówki NIK negatywnie ocenia brak właściwego współdziałania i porozumienia między Dyrektorem Placówki i PCPR, stosownie do zapisów § 15 ust. 3 *rozporządzenia*, wynikiem czego było umieszczanie w Placówce dzieci pomimo braku miejsc, skutkujące okresowym przekraczaniem ustalonych limitów. Ponadto wystąpiły przypadki nie dołączania do skierowań PCPR do Placówki wszystkich dokumentów dotyczących sytuacji dziecka określonych w § 19 ust. 1 *rozporządzenia*, w całości nie wyegzekwowanych przez Pana Dyrektora. W szczególności analiza dokumentacji 30 dzieci przebywających w placówce interwencyjnej w latach 2008-2010 wykazała, że w 1 przypadku do skierowania nie dołączono orzeczenia sądu o umieszczeniu w Placówce, 6-krotnie nie przesłano dokumentacji o stanie zdrowia dziecka, w 8 przypadkach nie dołączono dokumentów szkolnych dziecka, a w 22 nie przesłano aktualnego rodzinnego wywiadu środowiskowego, z czego tylko 9 zostało uzupełnionych w terminie późniejszym. Dyrektor Placówki 4-krotnie interweniował w sprawie dokumentów o stanie zdrowia dzieci z pozytywnym skutkiem i 2 razy na jego wniosek zostały przesłane dokumenty szkolne dzieci.

W Placówce nie zapewniono aktualizacji co 6 miesięcy rodzinnych wywiadów środowiskowych dotyczących dzieci przebywających w Placówce, do czego zobowiązuje art. 107 ust. 4 *ustawy o pomocy społecznej*. W 22 na 46 zbadanych przypadków aktualizacji nie przeprowadzono w ogóle, a w 6 przypadkach nie dotrzymano jej ustawowego terminu, na powyższe miały wpływ braki kadrowe, a w szczególności zatrudnienie pracownika socjalnego na pół etatu.

W latach 2008-2010 troje dzieci zostało przyjętych do placówki interwencyjnej bez skierowania, inicjatorami umieszczenia dzieci wymagających natychmiastowej pomocy byli kuratorzy. W przypadkach tych sąd i PCPR zostały zawiadomione przez Placówkę o fakcie przyjęcia

dzieci z opóźnieniem (o 3 dni w 2 przypadkach i o 1 dzień w 1 przypadku) w stosunku do 24-godzinnego terminu ustalonego w § 17 ust. 2 *rozporządzenia*.

NIK negatywnie ocenia przebywanie w placówce interwencyjnej dzieci ponad 6-miesięczny termin określony w § 4 ust. 7 *rozporządzenia*. W latach 2008-2010 w 17 na 30 skontrolowanych przypadków (tj. 56%) dzieci przebywało w placówce interwencyjnej powyżej sześciomiesięcznego terminu (przekroczenie wynosiło od 1 do 7 miesięcy). Średnia długość pobytu dziecka w placówce interwencyjnej to 7,5 miesiąca.

W 2008 r. b. Dyrektor Placówki wykreślił z listy Placówki 3 wychowanków skierowanych do młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS), mimo braku postanowienia sądu o zakończeniu pobytu dziecka w placówce, tj. z naruszeniem zasad określonych w § 22 *rozporządzenia*. Jednocześnie NIK pozytywnie ocenia działania podjęte przez Pana Dyrektora w 2009 r. na rzecz uregulowania tej sytuacji i ponownego umieszczenia uprzednio skreślonych dzieci na liście Placówki.

4. NIK zgłasza uwagi do sposobu sporządzania i aktualizacji indywidualnych planów pracy z dzieckiem, które nie określały sposobu pomiaru zadań oraz nie zawierały żadnych wskaźników. Wychowawcy odnotowywali, że zadania zrealizowano (bez daty) lub „realizacja na bieżąco”. Praktykowany w Placówce sposób zapisów nie pozwalał na ustalenie czy wystąpiły zadania, których nie zrealizowano ani też przyczyn braku ich realizacji. Nie przestrzegano 7 –dniowego terminu opracowania indywidualnego planu pracy z dzieckiem ustalonego w § 16 ust. 8 regulaminu organizacyjnego Placówki, 28 indywidualnych planów sporządzono po upływie tego terminu, średni okres sporządzenia planu wyniósł 24 dni. Plany tworzone w terminach: od dnia przybycia dziecka do placówki do ponad 3 miesięcy od przyjęcia (4 przypadki). W 30 przypadkach plany nie były w ogóle aktualizowane, mimo obowiązku przeprowadzania ich modyfikacji w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka, nie rzadziej niż co pół roku określonego w § 12 ust 6 *rozporządzenia*, a 8 aktualizacji dokonano w odstępach jednorocznych. Przy sporządzaniu 11 planów nie brały udziału wszystkie zobligowane do tego osoby wymienione w § 12 ust. 2 *rozporządzenia*, tj. psycholog lub pedagog, a w 2 przypadkach plan sporządził tylko wychowawca.

W realizowanym przez Placówkę procesie wychowawczym wystąpiły zjawiska patologiczne związane z aktami wandalizmu, a także agresji i przemocy fizycznej oraz psychicznej wobec innych wychowanków (bójki powodujące uszkodzenia ciała, dokuczanie młodszym dzieciom i ich zastraszanie, wyłudzenie pieniędzy). Liczba formalnie odnotowanych takich negatywnych zachowań zmniejszyła się ze 110 w 2008 r. do 51 w 2010 r., to jednak zwiększyła się liczba interwencji policji w Placówce związanych z kradzieżami, przemocą

fizyczną i stosowaniem używek z 4 w latach 2008-2009 do 13 w 2010 r. W okresie objętym kontrolą wobec 19 wychowanków toczyło się lub zostało zakończone postępowanie w sprawach nieletnich, najczęściej dotyczące demoralizacji, a 9 umieszczono w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych lub socjoterapii (zwanym dalej MOW lub MOS). W przypadkach wydania przez sąd postanowienia o umieszczeniu dziecka w MOS lub MOW wychowankowie oczekiwali na wskazanie ośrodka w Placówce (średnio od 6 do 8 miesięcy), co w konsekwencji – w opinii wychowawców – potęgowało poczucie zagrożenia wśród pozostałych wychowanków przebywających tam na stałe. NIK zwraca także uwagę na niepokojące zjawisko występowanie przemocy fizycznej i psychicznej względem wychowawców, która najczęściej wiązała się z poniżaniem, grożeniem, bojkotowaniem poleceń, a także manifestowaniem i używaniem siły fizycznej. W latach 2008-2010 policja przeprowadziła w Placówce 33 interwencje, gdyż wychowawcy byli bezradni wobec agresywnych zachowań podopiecznego lub grupy.

W badanym okresie nastąpił w Placówce wzrost liczby ucieczek z 36 (dotyczących 17 wychowanków) w 2008 r., do 156 ucieczek (dotyczących 22 wychowanków) w 2009 r. i 163 ucieczek (30 wychowanków) w 2010 r. Czas trwania ucieczek wynosił od 1 do 303 dni w ciągu roku, przy czym średni czas ucieczki wynosił 40 dni. NIK zwraca uwagę, że teren Placówki nie był ogrodzony, co stanowiło potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa wychowanków, gdyż stwarzało warunki do niekontrolowanego ich oddalania się oraz umożliwiało dostęp na jej teren osobom postronnym. W Placówce nie przestrzegano obowiązku powiadamiania - zgodnie z § 23 ust. 1 *rozporządzenia* - w ciągu 24 godzin rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, policji, sądu rodzinnego nadzorującego wykonanie orzeczenia oraz PCPR o przypadkach samowolnego opuszczenia placówki przez wychowanków. W 2008 r. nie powiadomiono PCPR o ani jednym takim przypadku, w 2009 r. powiadomiono 8-krotnie, z czego tylko 2 były w terminie, a w 2010 r. powiadomiono 19 razy, z czego 14 było w terminie. Na 355 ucieczek w latach 2008-2010, policję powiadomiono o ucieczce wychowanka 219 razy, co dotyczyło 62% ucieczek. Także w przypadku sądu nadzorującego wykonanie orzeczenia, na przykładzie placówki socjalizacyjnej stwierdzono, że na 28 ucieczek w 2008 r. sąd poinformowano 7 razy, za każdym razem z uchybieniem terminu, w 2009 r. na 140 ucieczek – 21 razy, w tym 15 po terminie, a w 2010 r. na 136 ucieczek – 29 razy, w tym 2 po terminie. W Placówce nie prowadzono rejestru samowolnych oddaleń wymaganego regulaminem organizacyjnym, który został założony dopiero w trakcie kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do współpracy wychowawców, pedagogów, psychologa i pracownika socjalnego Placówki z rodziną naturalną wychowanków.

Kontakty te były w miarę systematycznie utrzymywane, a pojedyncze przypadki braku kontaktów wynikały z przyczyn obiektywnych, niezależnych od personelu Placówki. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, iż Zespół Poradnictwa Rodzinnego uwzględniony w regulaminie Placówki, lecz funkcjonujący przy PCPR (z udziałem pedagoga i psychologa oddelegowywanych z Placówki do pełnienia dyżurów) - głównie ze względu na brak właściwej współpracy między Placówką i PCPR - nie spełnia przypisanych mu zadań dotyczących współpracy z rodziną naturalną dzieci umieszczonych w Placówce, w tym w zakresie poradnictwa w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych, pomocy psychologicznej i pedagogicznej, psychoedukacji rodzin, realizacji wywiadów środowiskowych i organizacji pomocy społecznej. W latach 2009-2011 (I półrocze) nie uzgodniono w ramach tego Zespołu priorytetów do realizacji w planie pracy Placówki, harmonogramu jego działań, nie prowadzono księgi ewidencji porad z zakresu pomocy udzielanej przez ten Zespół przewidzianych w regulaminie organizacyjnym Placówki.

5. W latach 2008-2010 do rodzin naturalnych wróciło 15 wychowanków, 6 w rodzinach zastępczych, żadne z dzieci nie zostało jednak adoptowane, nie zgłaszano ich do ośrodków adopcyjnych i nie trwały procedury adopcyjne. Głównymi barierami uniemożliwiającymi realizację procedury adopcyjnej był wiek dzieci (powyżej 11 lat), nieuregulowana sytuacja prawna oraz opóźnienia sądowe związane z pozbawieniem władzy rodzicielskiej, na co Placówka nie miała wpływu.

W badanym okresie 5 wychowanków umieszczonych wcześniej w rodzinach biologicznych i zastępczych powróciło do Placówki, głównie z uwagi na złe zachowanie w rodzinach, co miało przeważnie negatywny wpływ na tych wychowanków i realizowany proces wychowawczy. NIK nie wnosi zastrzeżeń do pracy stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, przy czym zwraca uwagę, że w 2009 r. nie zapraszano na jego posiedzenia przedstawicieli sądu, w latach 2009-2010 nie zapraszano przedstawicieli gminnych ośrodków pomocy społecznej, a także pomimo zaproszeń kierowanych do PCPR, jego przedstawiciel ani razu nie pojawił się na posiedzeniach Zespołu w latach 2009-2010 – tym samym wiedza o sytuacji socjalnej i prawnej oraz rodzinnej dziecka mogła być niepełna.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie w Placówce całodobowej opieki zgodnie z wymogami rozporządzenia, a także podejmowanie starań o zapewnienie wychowankom właściwej opieki specjalistycznej poprzez zatrudnienie w pełnym wymiarze w szczególności psychologa i pracownika socjalnego.

2. Podjęcie współpracy z PCPR mającej na celu:

- a) nie przekraczanie limitów przebywających w Placówce wychowanków,**
- b) skrócenie czasu pobytu dzieci w placówce interwencyjnej do maksymalnie sześciu miesięcy,**
- 3. Zaktualizowanie treści regulaminu organizacyjnego Placówki poprzez dostosowanie go do zapisów rozporządzenia, a także rozważanie możliwości zmian w jego treści w części dotyczącej funkcjonowania Zespołu Poradnictwa Rodzinnego, w tym urealnienia jego zadań i zwiększenia skuteczności.**
- 4. Przekazywanie organowi prowadzącemu, tj. Staroście Wołowskiemu rzetelnej informacji dotyczącej średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w Placówce, wyliczanej zgodnie z metodyką określoną w obowiązujących przepisach.**
- 5. Złożenia wniosku do zarządu powiatu w sprawie zdjęcia z ewidencji księgowej przedawnionych zaległości z tytułu niezapłaconych należności za pobyt wychowanków w Placówce z lat ubiegłych.**
- 6. Zawiadamianie sądu i PCPR o przyjęciu dzieci bez skierowania w trybie określonym w § 15 ust. 4 oraz § 18 ust. 1 rozporządzenia, niezwłocznie nie później niż w ciągu 24 godzin.**
- 7. Doprowadzenie do zaktualizowania rodzinnych wywiadów środowiskowych.**
- 8. Zapewnienie prawidłowego i terminowego opracowywania indywidualnych planów pracy z dzieckiem, a także ich aktualizacji.**
- 9. Wzmożenie działań wychowawczych i organizacyjnych w celu ograniczenia zjawisk agresji oraz przemocy fizycznej i psychicznej wśród wychowanków oraz wobec wychowawców.**
- 10. Przestrzeganie procedury postępowania w przypadku ucieczek wychowanków, zgodnie z § 23 rozporządzenia.**
- 11. Rozważenie możliwości zapraszania na posiedzenia stałego zespołu do spraw okresowej sytuacji dziecka – w celu uzyskania pełnej wiedzy o sytuacji socjalnej i prawnej oraz rodzinnej dziecka – przedstawicieli instytucji wymienionych w § 10 ust. 6 rozporządzenia.**
- 12. Rozważenie możliwości wykonania ogrodzenia Placówki w celu zwiększenia bezpieczeństwa wychowanków.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykona-

nia wniosków bądź o działaniach podjętych na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.